

KLAGANDEN

1. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

2. DRIS Djurens röst i Sverige

MOTPART

Länsstyrelsen i Kronobergs län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut den 9 december 2020, dnr 218-6888-20, se bilaga 1

SAKEN

Licensjakt efter lodjur

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Djurens röst i Sveriges (DRIS) överklagande.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Länsstyrelsen i Kronobergs län (länsstyrelsen) har beslutat om licensjakt på högst fyra (4) lodjur i länet under perioden från och med den 1 mars 2021 till och med den 31 mars 2021 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten. Skälen för beslutet m.m. framgår av bilaga 1.

Svenska rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet. De framför i huvudsak följande. Lodjur är ett fredat vilt och får som huvudregel inte jagas enligt svensk lag. Lodjuret är också en strikt skyddad art enligt EU:s art- och habitatdirektiv och kräver särskilt skydd av EU:s medlemsstater, både vad gäller dess bevarandestatus och dess livsmiljö. EU-domstolen har i flera rättsfall påpekat att art- och habitatdirektivets möjligheter till undantag för jakt på strikt skyddade arter ska tolkas mycket restriktivt. De nationella domstolarna ska även tolka EU-rätten fördragskonformt, dvs. beakta både försiktighetsprincipen och proportionalitetsprincipen i sin rättsutövning.

De undantagsbestämmelser som finns i direktivets artikel 16.1.e ska vidare tolkas restriktivt och det är den myndighet som fattat beslutet som har bevisbördan för att de nödvändiga förutsättningarna föreligger för varje undantag. Beslut om undantag kräver dessutom att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Utrymmet för jakt på en strikt skyddad art som lodjur är således så begränsat att det endast kan ske i speciella undantagssituationer. Länsstyrelsen

hänvisar i sitt beslut till undantagsbestämmelser i artikel 16.1.e men länsstyrelsen har tolkat undantagsmöjligheten som en allmän rättslig grund för att bedriva ”allmän” jakt i syfte att minska lodjurspopulationen. I länsstyrelsens beslut om licensjakt på lodjur betonas särskilt att sociala, ekonomiska eller kulturella hänsyn ska tillåtas väga tyngre än bevarandeintresset vid en prövning av undantag från det strikta skyddet för de arter som omfattas av direktivet. Att sociala, ekonomiska och kulturella hänsyn ska beaktas nämns i punkt 3 i artikel 2 i art- och habitatdirektivet men det får inte hanteras isolerat från bevarandeintresset. Länsstyrelsen har inte på ett klart, tydligt och underbyggt sätt redovisat vad som är syftet med jakten. Det är således oklart vilket syfte eller mål licensjakten egentligen har enligt länsstyrelsen och hur en eventuell måluppfyllelse ska kunna mätas. Länsstyrelsen har inte heller presenterat rigoröst vetenskapligt stöd för att licensjakt är en ändamålsenlig lösning för att främja t.ex. samexistens mellan människa och lodjur. Länsstyrelsen ”målar upp” en konflikt mellan lodjur och människor som inte finns. Lodjuret har en hög acceptans bland allmänheten.

Länsstyrelsen utelämnar även viktig information i beslutet om bl.a. omfattningen av angrepp som skett av lodjur i området under tidigare år, om hur stora medel som har betalats ut till djurägare för rovdjurssäkra stängsel och om något lodjur fällts genom skyddsjakt. Länsstyrelsen har inte heller utvärderat föregående års beslut om licensjakt på lodjur. Lodjuret har varit fredat i Sverige utanför renskötselområdet i 37 år och spridningen söderut har gått mycket långsamt och varit tydlig först under de senaste åren. Det är dessutom en politiskt uttalad målsättning att lodjuret ska tillåtas sprida sig även till södra Sverige.

Lodjur är även klassat som sårbart på senaste rödlistan som publicerades av Artdatabanken vid SLU i april 2020. Som orsaker till rödlistningen nämner Artdatabanken bl.a. att antalet lodjur som fällts lagligt de senaste fem åren har varit omfattande, mellan 86 och 162 djur per år, därutöver dödas också

ett 50-tal djur årligen i skydds jakt och slutligen ytterligare ett antal genom illegal jakt. Lodjuret i Skandinavien har därtill extremt liten genetisk variation. Detta beror på att det är ovanligt att det vandrar in lodjur från Finland. Lodjurspopulationen har minskat sedan licensjakt infördes. Illegal jakt är även en ett allvarligt hot mot arten. Mot bakgrund av att lodjuret är en sårbar art, att stammen har en låg genetisk variation och att illegal jakt på lodjur är ett allvarligt hot mot den svenska populationen kan det starkt ifrågasättas om lodjurspopulationen har gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har inte fullgjort sin bevisbörda när det gäller gynnsam bevarandestatus.

Andra alternativa lösningar som t.ex. information till allmänheten, stängsel med rovdjursavvisande stängsel och ersättning vid eventuella skador, är även mer lämpliga än jakt bl.a. på grund av sin generella karaktär och att det skulle kunna tillgodose behoven hos en bredare allmänhet. Skador på tamdjur är även närmast obefintliga i länet. Det saknas således helt behov av licensjakt på lodjur i länet. Jakten riskerar att endast gynna ett fåtal personer inom jägarkåren. Om syftet är att förhindra allvarlig skada på t.ex. boskap kan skydds jakt istället vara en lämplig åtgärd.

Djurens röst i Sverige (DRIS) yrkar, som det får förstås, att förvaltningsrätten ska inhibera, och upphäva, beslutet. De hänvisar i huvudsak till samma reglering i svensk rätt, EU-rätt och rättspraxis som Svenska Rovdjursföreningen. Gällande sin talerätt framför de i huvudsak följande. De har talerätt då föreningen har grundats 2013 och har haft stadga och organisationsnummer sedan 2017. De har över 100 betalande medlemmar samt över 2 300 medlemmar som stödjer deras syfte sedan 2013 via Facebook. Att neka dem talerätt strider mot EU-rätten, natur- och djurskyddsintressen och Högsta domstolens praxis. DRIS inkommer även med stadgar, protokoll från årsmöte och handlingar som stämplat av Notarius publicus varav det framgår att det intygas av ordföranden i DRIS att föreningen har fått sina stadgar godkända september 2017, ett organisationsnummer av Skatteverket

november 2017, att de har mer än 100 betalande medlemmar och mer än 2300 medlemmar i sin Facebookgrupp samt en tidningsartikel.

Länsstyrelsen ändrar inte beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Talerätt

DRIS

I rättspraxis har icke-statliga organisationer tillerkänts talerätt i frågor som rör jakt enligt jaktlagen och jaktförordningen med stöd av Århuskonventionens och unionsrättens bestämmelser, om de i övrigt uppfyller kriterierna för talerätt i 16 kap. 13 § miljöbalken. Enligt den bestämmelsen får vissa överklagbara domar och beslut överklagas av en ideell förening eller annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Förvaltningsrätten anser att det av ingivna handlingar får anses framgå att DRIS är en ideell, icke vinstdrivande organisation som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen. De får numera även anses ha bedrivit verksamhet i minst tre år. DRIS har däremot inte inkommit med några handlingar som visar att de har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Enligt förvaltningsrättens bedömning uppfyller därför inte DRIS kriterierna för en miljöorganisation som har talerätt i miljöfrågor i allmänhet. De handlingar som stämplats av Notarius publicus medför ingen annan bedömning.

Det framgår inte av de handlingarna annat än att notarius publikus betygar att en viss namngiven person som styrkt sin identitet har skrivit sin namnteckning på en handling som innehåller uppgifter om att personen som skrivit under intyget intygar att hen visat upp handlingar, bl.a. medlemslista för notarius publikus. Notarius publikus vidimerar inte att denne sett några handlingar eller att det i sådana handlingar framkommer en viss uppgift om exempelvis medlemsantalets storlek. Ett sådant intygande är enligt förvaltningsrättens mening inte tillräckligt för att DRIS ska anses ha visat att föreningen har tillräckligt antal medlemmar för att tillerkännas talerätt. Överklagande ska därför avvisas.

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att besluta om licensjakt efter fyra lodjur i Kronobergs län är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Rättslig reglering

Av 3 § första stycket jaktlagen framgår att lo och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bl.a. lo ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas

storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i art- och habitatdirektivet. Enligt artikel 12.1 a ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att bl.a. avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Lodjuret (*Lynx lynx*) omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 anges undantagen vari punkt e) anger vad som måste vara uppfyllt för att länsstyrelsens beslut om licensjakt ska bestå.

EU-domstolen har i en dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

EU-domstolen har i mål C-674/17, *Tapiola* uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bl.a. tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). De mål som åberopas till stöd för att undantag föreligger ska redovisas klart och tydligt och underbyggas med rigorösa vetenskapliga uppgifter som visar att beslutad jakt är ägnad att uppnå målen, att det i tillräcklig mån fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under

strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Gällande gynnsam bevarandestatus och krav på begränsad omfattning bedömde domstolen jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkt 62-65 och 75).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, *Kommissionen mot Malta* punkt 57 och 64), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. Vidare följer att konstaterande av att det inte finns någon annan lämplig lösning ger möjlighet att tillåta undantag endast i den utsträckning det är nödvändigt och om direktivets övriga syften inte äventyras.

Förutsättningar för licensjakt efter lodjur med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas lodjur av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål *Tapiola* uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a – d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta licensjakt på lodjur i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgöranden (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. För att det ska vara möjligt att göra en bedömning av om det finns någon annan lämplig lösning eller om undantaget från skydd mot jakt är proportionerligt måste det emellertid finnas ett syfte med licensjakten. Detta har tydliggjorts i ovan nämnt mål *Tapiola* vari framgår att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte. Det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89).

Mot bakgrund av *Kommissionen mot Malta* har HFD uttalat att det vid tillämpning av artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet måste tillses att det råder jämvikt mellan artskyddet och vissa andra intressen. Dessa intressen framgår av artikel 2.3 i direktivet där det anges att åtgärder som vidtas i enlighet med direktivet ska ta hänsyn till ekonomiska, sociala och kulturella behov och till regionala och lokala särdrag. Vid bedömningen av nödvändigheten av licensjakten måste således hänsyn även tas till de intressen som anges i artikel 2.3 i direktivet på ett sådant sätt att jämvikten mellan artskyddet och dessa intressen inte förloras (HFD 2016 ref. 89).

När det gäller förutsättningar för beslut om jakt av rovdjur i Sverige har bl.a. följande uttalats i förarbetena (prop. 2008/09:210 s 47 ff) till den svenska jaktlagstiftningen. Eventuella problem och skador orsakade av jaktbart vilt ska i första hand regleras genom jakt. Detta då jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabel påverkan på bytesdjur eller på tamdjur eller i övrigt oacceptabla förhållanden i relationen mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att upprätthålla rovdjurs

skygghet för människor och öka acceptansen för rovdjursförvaltningen. Jakt som ett inslag i förvaltningen av de stora rovdjuren kan minska det hot som rovdjuren kan utgöra mot traditionell livsstil och därigenom påverka landsbygdens utveckling i stort. Ett mål måste vara att begränsa den konflikt som kan finnas mellan de stora rovdjuren och människors livsmiljöer. En alltför stark rovdjurskoncentration kan i princip endast minskas genom jakt. Rovdjurens etablering i nya områden kan underlättas genom jakt samtidigt som jakt kan bidra till att reducera rovdjursstammarnas tillväxt i kärnområdena. När det gäller lodjur anges att skydds jakt på lodjur bör vara förbehållen skadegörande individer och att den normala beskattnings- eller jaktformen bör vara en noga reglerad och kontrollerad licensjakt i län som har stabila lodjursstammar.

I beslutet anger länsstyrelsen bl.a. att syftet med licensjakten är att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar och förutsägbar lodjursförvaltning närmare länets beslutade förvaltningsmål samt förbättra möjligheten för samexistens och upprätthålla lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Skador på tamdjur i länet, främst får och hundar, som orsakas av lodjur varierar från år till år. Om lodjursstammen skulle växa på sikt kan det leda till ökade skador och ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till negativa konsekvenser för samhället.

Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning om att licensjakt efter lodjur är ett viktigt verktyg för att hålla lodjurspopulationen på en nivå där skadorna bli hanterbara och som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. Vidare bedömer förvaltningsrätten att licensjakt i tillräcklig grad kan förväntas uppnå de angivna syftena. Licensjakten får därmed anses ändamålsenlig mot bakgrund av de syften som angetts för beslutet. Enligt förvaltningsrättens mening är de syften som länsstyrelsen anger även acceptabla sett mot bakgrund av förarbetena till den svenska jaktlagstiftningen. Det föreligger således, enligt

förvaltningsrättens mening, möjlighet att medge undantag från det skydd mot jakt som lodjuren åtnjuter.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelsen har i beslutet angett att de inte ser någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet. Utöver licensjakt arbetar länsstyrelsen dock även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, skydds jakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig grad har redogjort för att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå licensjaktens syfte att reglera stammen så att den ligger på en nivå så nära förvaltningsmålet som möjligt. Det finns därmed ingen annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med ovan nämnt mål *Tapiola* har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på lodjur betydelse i denna bedömning.

Förvaltningsrätten konstaterar att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för lodjur är 870 individer i Sverige. Inventeringssäsong 2019/2020 kvalitetssäkrades 189,5 familjegrupper av lodjur i Sverige vilket motsvarar en population på drygt 1 100 (945 – 1 292) lodjur. Lodjurspopulationen är därmed över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Under inventeringssäsongen 2019/2020 konstaterades 37 familjegrupper av lodjur i det södra rovdjursförvaltningsområdet. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 27 föryngringar (familjegrupper) per år (NV- 01525-18).

Av länsstyrelsens beslut framgår att inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att antalet familjegrupper i länet är 6,83, vilket motsvarar en population på ca 37 lodjur. Miniminivån för länet är 4 lodjursföryngringar vilket motsvarar cirka 22 lodjur, och förvaltningsmålet är fem lodjursföryngringar. Länsstyrelsen bedömer därför att ett uttag av fyra lodjur under licensjakt innebär att det finns en god marginal till länets miniminivå. Uttaget bedöms av länsstyrelsen varken påverka den lokala eller regionala miniminivån för lodjursföryngringar eller det nationella referensvärdet.

Förvaltningsrätten konstaterar att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för lodjur är 870 individer i Sverige. Inventeringssäsong 2019/2020 kvalitetssäkrades 189,5 familjegrupper av lodjur i Sverige vilket motsvarar en population på drygt 1 100 (945 – 1 292) lodjur. Lodjurspopulationen är därmed över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Förvaltningsrätten anser inte att det framkommit skäl att ifrågasätta de angivna inventeringsuppgifterna och anser att de måste vara utgångspunkten i bedömningen av om den beslutade licensjakten på lodjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Uppgifterna i målet visar att lodjurspopulationen såväl nationellt som regionalt överstiger de av Naturvårdsverkets beslutade referens- och miniminivåerna. Det har inte heller framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om fyra lodjur i Kronobergs län medför en risk att äventyra lodjurets gynnsamma bevarandestatus vare sig inom länet eller inom förvaltningsområdet eller inom landet som helhet. Vidare konstaterar förvaltningsrätten att lodjursstammens naturliga utbredningsområde sannolikt inte kommer att minska inom en

överskådlig framtid och att det finns en tillräckligt stor livsmiljö för att artens population ska bibehållas på lång sikt. Skäl saknas därför att ingripa mot beslutet för att skydda lodjurets bevarandestatus.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska, enligt HFD, förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av *Tapiola* (punkterna 62–62 och 75) följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten har ovan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos lodjurets bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste lodjursinventeringen i länet. Den beslutade jakten uppfyller enligt förvaltningsrättens mening också kraven på begränsningar i omfattning och individantal i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på lodjur detta år. Förvaltningsrätten finner heller inte att det framkommit någon särskild risk i nutid, kopplad till genetisk sårbarhet eller annat, som ger stöd för att licensjakten på annat sätt riskerar stammens sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till lodjursstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Enligt Högsta förvaltningsdomstolen måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det ska finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren. Kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (HFD 2016 ref 89).

Länsstyrelsen har begränsat antalet lodjur som får fällas i länet. Beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar för att kunna styra jakten till de områden där problembilden kring lodjuren förväntas vara svårast. Beslutet innehåller också krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll med avräkning av hur många lodjur som återstår av tilldelningen, och krav på besiktning av fällda djur och skottplats eller fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innefattar effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed kravet på att jakten ska ske under strängt kontrollerade förhållanden.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för aktuell licensjakt i länet är uppfyllda. Med beaktande av att

rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

██████████
rådman

I avgörandet har även nämndemännen ██████████ ██████████
och ██████████ deltagit.

██████████ har föredragit målet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
 I LULEÅ

 INKOM: 2021-01-14
 MÅLNR: 82-21
 AKTBIL: 3

LICENSJAKT EFTER LODJUR I KRONOBERGS LÄN 2021

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar att tillåta licensjakt efter fyra (4) lodjur inom ett avgränsat jaktområde i Kronobergs län under 2021 (se bilaga 1). Beslutet gäller med följande villkor.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

VILLKOR

Allmänna

- Högst fyra (4) lodjur får fällas under licensjakten. Lodjur får fällas oavsett lodjurets kön och ålder.
- Av jaktetiska skäl bör ungdjur fällas före föräldradjur.
- Jakt får bedrivas inom jaktområdet som avgränsas enligt följande. Områdets västra gräns utgörs av väg E4. Jaktområdets södra gräns följer väg 124 från Ljungby till väg 23. Den östra gränsen för jaktområdet följer väg 23 norrut till väg 31 och sedan väg 31 norrut till länsgränsen mellan Jönköpings och Kronobergs län. Länsgränsen utgör sedan jaktområdets norra gräns fram till väg E4. Se bilaga 1.
- Jakttiden är från och med 1 mars 2021 till och med 31 mars 2021 eller till den tidigare tidpunkt Länsstyrelsen avlyser jakten.
- Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur påskjutits och avräknats eller fällts inom länet.
- Motorfordon får användas i syfte att söka efter spår för att innan jaktstart fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Sökning efter spår, som även innefattar information från exempelvis en viltkamera, får utföras från jakttidens början till och med jaktens slut. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet.
- Jakt med fångstredskap är inte tillåtet.

8. Högst två hundar som förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag.

Före skott

9. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd inför varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
10. Den som deltar i jakten ska vara anmäld till Jägarregistret.
11. Den som deltar i jakten ska vara anmäld till Länsstyrelsens SMS-tjänst.
12. Jaktdeltagare är skyldig att hålla sig informerad om återstående tilldelning i området.

Efter skott – generella villkor

13. Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter att lodjurs fällts eller påskjutits. (Anmälan görs till nummer: 010-22 37 888.)

Efter skott - fällt lodjur

14. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur.
15. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
16. På begäran av Länsstyrelsens besiktningspersonal ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
17. Länsstyrelsens besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fällt lodjur som Länsstyrelsen tillhandahåller i samband med besiktningen.
18. Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:
 - a) Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
 - b) Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
 - c) Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.
19. Skinnen ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
20. Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara

komplett, det vill säga alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt, för hanar, testiklar ska medfölja kroppen.

Efter skott - påskjutning och eftersök

21. När ett lodjur påskjutits, och det inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla det påskjutna lodjuret bedrivas. Jakten får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
22. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om lodjuret är skadat eller ej, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.
23. Den som påskjutit lodjur ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att lodjuret är oskadat. Eftersök ska genomföras till dess:
 - a) djuret påträffats dött,
 - b) djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c) kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller
 - d) det står klart att djuret inte kan påträffas.
24. Jaktledaren ska på begäran kunna uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
25. Jaktledare ska till Länsstyrelsens besiktningspersonal redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett för påskjutet rovdjur som besiktningspersonalen tillhandahåller.
26. Om skadeskjutet lodjur inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från det skadade djuret samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.
27. Lodjur som faller där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Jaktledarens ansvar

28. Jaktledaren ansvarar för att:
 - a) innan jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.

- b) informera om skyttens ansvar att rapportera fälld eller påskjuten lo till Länsstyrelsen.
- c) inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen.
- d) informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadskjutning av lo, uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
- e) informera varje jaktdeltagare om att man bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att man årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att man har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.
- f) kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
- g) minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen.
- h) känna till vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdena.
- i) underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällt eller påskjutits exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

BESKRIVNING AV ÄRENDET

UTBREDNING, INVENTERING OCH TILLVÄXT

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01 och NFS 2012:12), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltkadecenter vid Sveriges Lantbruksuniversitet har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2019/2020 kvalitetssäkrades 256 familjegrupper (Familjegrupp: hona med ungar) av lodjur i Skandinavien. Detta är en minskning med 1 familjegrupp jämfört med 2018/2019. Av familjegrupperna återfanns 66,5 i Norge och 189,5 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1 118 lodjur. Familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1 511 lodjur. I det södra rovdjursförvaltningsområdet kvalitetssäkrades 37 familjegrupper vilket motsvarar

BESLUT

Datum
2020-12-09

Ärendenummer
218-6888-2020

203 lodjur. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För det södra rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna 5,48 lodjur per familjegrupp. (Mattisson, J. & Frank, J. 2020. Inventering av lodjur 2020. SLU).

Familjegrupperna utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet födda och överlevande ungar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt.

Lodjurspopulationens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjurspopulationen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå.

NATIONELLA MÅLSÄTTNINGAR FÖR LODJURSSTAMMENS UTVECKLING OCH BEVARANDESTATUS FÖR LODJUR

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik har sin grund i den av riksdagen år 2001 beslutade propositionen ”*Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57)*”. Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition ”*En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191)*”, där det bland annat föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för populationernas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1 000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

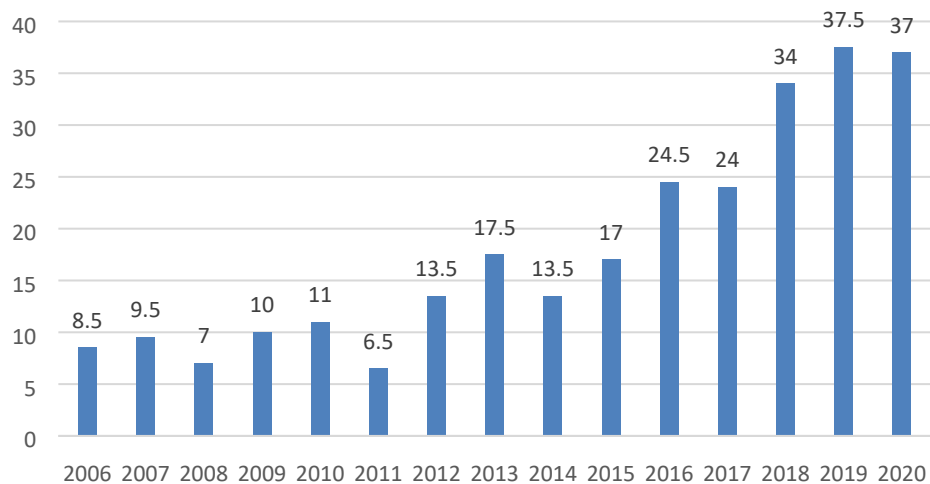
Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska regionerna alpin (140 individer) och boreal (730 individer). De lodjur som lever i den del av Sverige som tillhör den kontinentala regionen räknas till boreal region. Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam. I Sveriges rapportering till EU om lodjurets status

enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet bedöms lodjur ha gynnsam bevarandestatus i såväl boreal som alpin biogeografisk region.

LODJUR I SÖDRA ROVDJURSFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Antalet lodjur, mätt i antal kvalitetssäkrade familjegrupper, varierar mellan åren i det södra rovdjursförvaltningsområdet även om en ökning av lodjurspopulationen kan ses över tid (figur 1). Variationer i populationen kan b.l.a. bero på variationer i förutsättningar för inventering och naturliga svängningar i reproduktionen.

Södra rovdjursförvaltningsområdet

Figur 1. Antal familjegrupper av lodjur som kvalitetssäkrats vid inventeringar i det södra rovdjursförvaltningsområdet sedan år 2006.

Enligt Viltskadecenters rapport (Inventering av lodjur 2020), kvalitetssäkrades 37 familjegrupper i det södra rovdjursförvaltningsområdet under inventeringssäsongen 2019/2020 vilket motsvarar ca 203 lodjur.

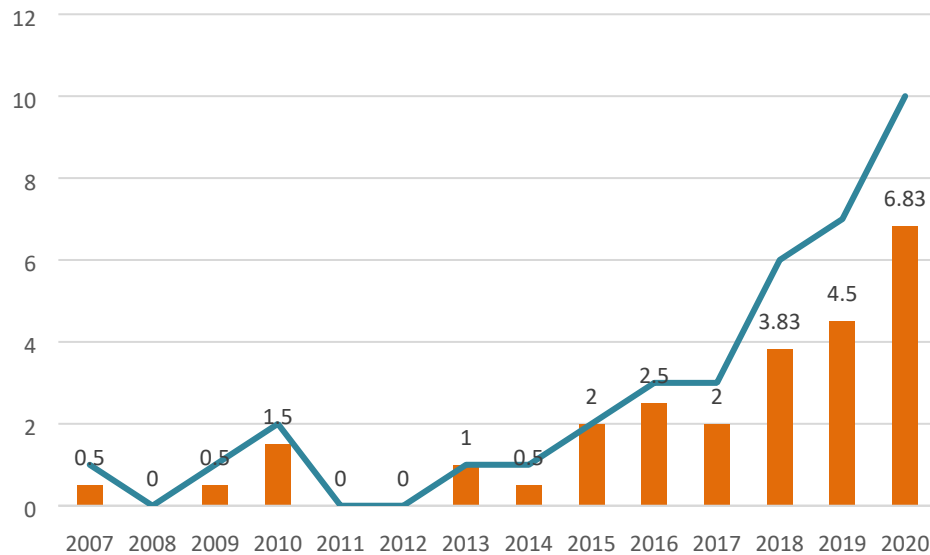
Inventeringsresultatet för samma säsong visar 87 familjegrupper i norra- och 65,5 i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (halva familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig över länsgränser och därmed delas mellan olika län).

Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 27 föryngringar (familjegrupper) per år (NV-01525-18). Detta motsvarar ca 148 lodjur.

LODJURSSTAMMENS STORLEK, UTBREDNING OCH UTVECKLING I LÄNET

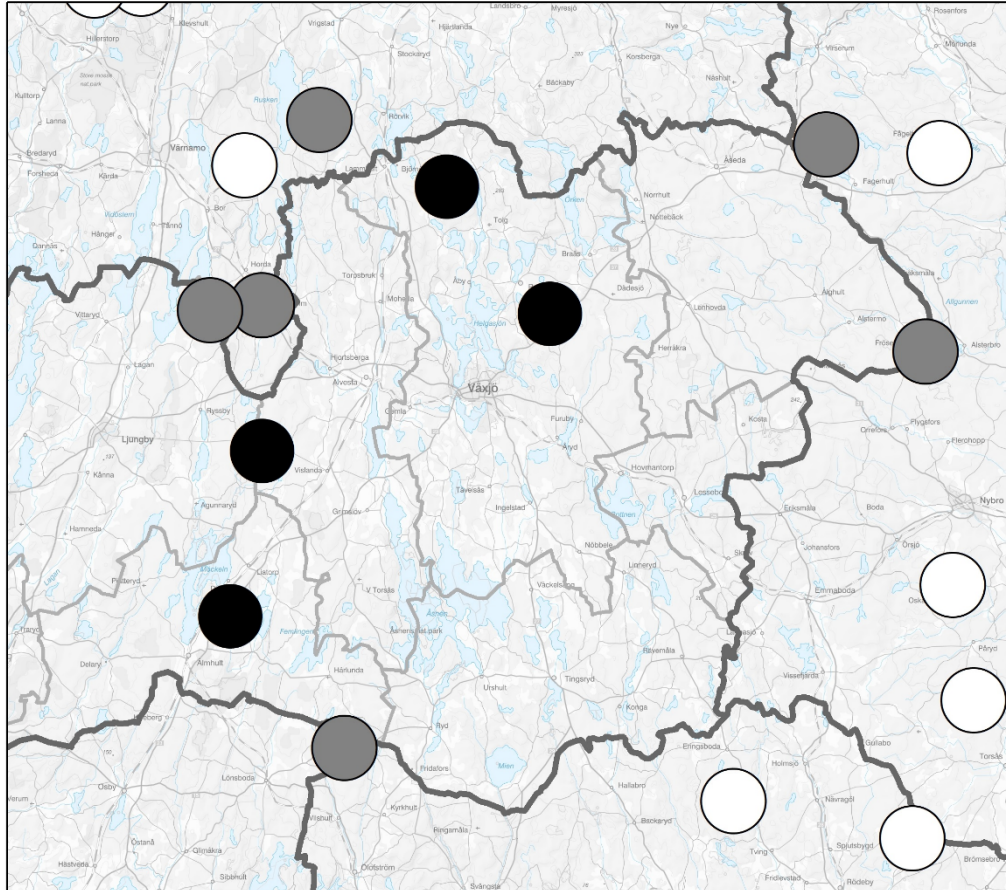
Antalet kvalitetssäkrade familjegrupper i Kronobergs län har ökat de senaste åren. Inventeringsresultatet från 2019/2020 visar att antalet familjegrupper är 6,83 st, vilket är en ökning från år 2018/2019 då 4,5 familjegrupper hittades. Länet berördes av 7 familjegrupper 2018/19 och av 10 familjegrupper 2019/20.

Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer och det senaste inventeringsresultatet motsvarar en population på ca 37 lodjur. Inventeringsresultatet beror bland annat av hur många familjegrupper som delas med angränsande län. En familjegrupp som dokumenteras på båda sidorna om en länsgräns räknas som en halv familjegrupp. Den kan även räknas som en halv om inventeringsunderlaget enbart finns i ett län, men väldigt nära länsgränsen. Ett år där många familjegrupper inventeras över länsgränserna ger därför ett lägre inventeringsresultat än om merparten ligger helt inom länet, trots att det totala antalet familjegrupper som inventeras är ungefär samma. I Kronobergs län hör det till vanligheterna att flera familjegrupper delas med grannlän. Även om inventeringsresultatet varierat något i Kronobergs län syns en tydligt ökande utveckling av stammen de senaste fem åren (figur 2).

Figur 2. Antalet familjegrupper som kvalitetssäkrats vid inventeringar i Kronobergs län sedan 2007. Staplarna visar länets inventeringsresultat och linjen visar antalet familjegrupper som länet berörs av, det vill säga även de som delas med angränsande län.

Lodjur ses över hela länet, men de flesta rör sig i en korridor i mitten av länet eller vid länsgränsen mot Kalmar. Korridoren i mitten av länet är det område som vanligen hyser de flesta familjegrupperna (figur 3).

Figur 3. Familjgruppernas spridning i länet. Svarta cirklar motsvarar familjegrupper som inte delas med grannlän. Grå cirklar delas med grannlän och räknas som halva i länets inventeringsresultat (den sydligaste grå cirkeln delas med två län och räknas som 0,33 i inventeringsresultatet). Vita cirklar motsvarar familjegrupper som ej berör Kronobergs län.

MOTIVERING TILL BESLUTET

Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd och därför är möjligheten att medge licensjakt på lodjur starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i gällande författningar se under rubriken, *bestämmelser som beslutet grundas på (sid 12)*. Länsstyrelsen gör följande bedömning.

SYFTE MED JAKTEN OCH STRATEGI FÖR ATT UPPNÅ SYFTET

Syftet med licensjakt i Kronobergs län är att på sikt stabilisera populationen vid länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar och förutsägbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för lodjurens samexistens med människan och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Syftet stämmer med riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”*En hållbar rovdjurspolitik*”. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen.

BESLUT

Datum
2020-12-09

Ärendenummer
218-6888-2020

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och rovdjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Kronobergs län på lång sikt.

I den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Kronobergs län som fastställts av Viltförvaltningsdelegationen den 16 december 2019 finns ett förvaltningsmål för lodjur om 5 årliga föryngringar i länet. Ett led i att skapa ett långsiktigt förtroende för rovdjursförvaltningen i länet är att verkställa denna plan.

Mot bakgrund av detta anser Länsstyrelsen att det är motiverat att tillåta en selektiv och strikt kontrollerad jakt efter lodjur i länet under 2021.

SOCIOEKONOMISKA KONSEKVENSER

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Rovdjursförekomst kan innebära nyttor exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt. Det kan också innebära kostnader så som skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshundsjakt.

Skador på tamdjur i länet, främst får och hundar, som orsakas av lodjur varierar från år till år. Om lodjursstammen skulle växa på sikt kan det leda till ökade skador och därmed också ökat behov av skyddsjakt. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen som följd.

I länets förvaltningsplan tas ansvar för såväl lodjurets långsiktiga överlevnad i länet samt artens samexistens med människorna i länet. Länsstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur och det är därför viktigt att den regionala förvaltningsplanen verkställs.

ANNAN LÄMPLIG LÖSNING

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Skyddsjakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt utan är ett skadebegränsande verktyg som används parallellt med licensjakt. Skyddsjakt riktas mot specifika lodjursindivider som orsakar upprepade skador, vilket inte är fallet vid en licensjakt. För att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet anser Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns. Andra tänkbara lösningar för att uppnå syftet skulle kunna vara flytt eller sterilisering av lodjur. Länsstyrelsen anser att ingen av dessa lösningar är lämpliga.

GYNNSAM BEVARANDESTATUS

Den svenska lodjursstammen bedöms vara cirka 1 118 lodjur och lodjuret som art har som redan påtalats en gynnsam bevarandestatus i Sverige. I det södra rovdjursförvaltningsområdet fanns det efter inventeringen 2019/2020 37 familjegrupper vilket motsvarar cirka 203 lodjur, beräknat utifrån antalet familjegrupper multiplicerat med omräkningsfaktorn 5,48.

Det antal lodjur som sammanlagt planeras att fällas i förvaltningsområdet bedöms inte påverka förvaltningsområdets lodjurspopulation nämnvärt. Bedömningen är även att det inte äventyrar lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur i både förvaltningsområdet och i respektive län. Förvaltningsområdets miniminivå är 27 årliga föryngringar och i Kronobergs län är miniminivån 4 lodjursföryngringar vilket motsvarar cirka 22 lodjur (enligt samma princip som ovan). I Kronobergs län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 6,83 familjegrupper, vilket motsvarar cirka 37 lodjur.

Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av 4 lodjur under licensjakt inte långsiktigt påverkar lodjurets gynnsamma bevarandestatus i länet eller nationellt. Länsstyrelsen bedömer vidare att det finns utrymme för skyddsjakt om behovet skulle uppstå. Detta baseras på inventeringen 2019/2020 och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

SAMVERKAN MELLAN LÄNSSTYRELSENA

I enlighet med propositionen *"En hållbar rovdjurspolitik"* (Prop. 2012/13:191) har länen inom det södra rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt (NV-04663-19), respektive läns förvaltningsplaner samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det södra rovdjursförvaltningsområdet har haft ett flertal möten för att diskutera förutsättningarna för, och målsättningarna med, licensjakt efter lodjur. Samråden har även gällt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten. Rapporten *"Beskattningsmodell för lodjur - Prognoser för lodjurspopulationen 2022 vid olika beskattningsnivåer under 2021"* av Henrik Andréén (SLU) har utgjort ett underlag vid beslut om antal djur som kan jagas vid licensjakten 2021 inom det södra rovdjursförvaltningsområdet. Det antal djur som licensjakten omfattar i de aktuella länen innebär en mycket liten risk att understiga miniminivån för länen och förvaltningsområdet.

LICENSJAKTENS OMFATTNING I KRONOBERGS LÄN

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur

BESLUT

Datum
2020-12-09

Ärendenummer
218-6888-2020

toleransen för stora rovdjur och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus för arterna.

I rovdjursförvaltningsplanen för Kronobergs län påtalas följande:

”Länsstyrelsen gör bedömningen att det är viktigt för förtroendet för förvaltningen och för förvaltningens förutsägbarhet att behålla det förvaltningsmål på fem föryngringar som beslutats i föregående planperiod. Då miniminivån höjts från tre till fyra föryngringar vid Naturvårdsverkets senaste översyn ... innebär det att det endast är en föryngring mellan miniminivå och förvaltningsmål. Detta gör att det är särskilt viktigt att beslut om licensjakt fattas på säkra grunder så att miniminivån inte riskerar att underskridas.”

Den beslutade miniminivån på 4 lodjursföryngringar i Kronobergs län motsvarar cirka 22 lodjur. Det mål som förvaltningen syftar till att upprätthålla i länet är 5 föryngringar, vilket motsvarar ca 27 lodjur. Det senaste inventeringsresultatet ger 6,83 familjegrupper, vilket i sin tur motsvarar cirka 37 lodjur, dvs ungefär 15 fler individer än miniminivån.

Länsstyrelsen har valt att rikta jakten till det område i länet där flest lodjur finns och där det under flera års tid funnits flera familjegrupper nära varandra. Detta görs för att minimera risken att jakten påverkar lodjurens möjlighet till vidare spridning i södra Sverige. Bedömningen av hur många djur som kan fällas i området har gjorts i samverkan med Länsstyrelsen i Jönköpings län. Flera familjegrupper delas mellan länen och då jakt kommer att bedrivas på båda sidor om länsgränsen är det särskilt viktigt att det antal djur som får fällas i området är väl avvägt. Länsstyrelsen har valt en försiktig tilldelningsnivå som också ger utrymme för oförutsedda händelser som kan påverka lodjurspopulationen negativt som till exempel trafikolyckor och skydds jakt.

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning. Jaktresultatet kommer att följas upp och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning, blir bättre. Möjlighet att fullt ut utvärdera licensjakten 2021 ges först efter inventeringssäsongen 2021/2022.

Jakt efter 4 lodjur inom det avgränsade området är enligt Länsstyrelsen proportionerlig i förhållande till den nuvarande kunskapen om lodjurspopulationen, syftet med jakten och de hänsynstaganden som redogjorts för ovan. Jakten bedöms inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen under förutsättning att den bedrivs i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges. Det finns inte någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt sträva mot länets beslutade förvaltningsmål. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan

utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort. Aktuell skattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i södra rovdjursförvaltningsområdet såväl som i Kronobergs län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

BESTÄMMELSER SOM BESLUTET GRUNDAS PÅ

Av 3 § första stycket jaktlagen (1987:259) framgår att lo och annat vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen.

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter bland annat lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter lo. Ett beslut om jakt får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Enligt 24 d § andra stycket jaktförordningen får länsstyrelsen i beslut om licensjakt bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Vidare får länsstyrelsen i beslutet medge undantag från förbudet mot jakt från motordrivna fortskaffningsmedel som framgår i 31 § första stycket jaktlagen.

Enligt 59 § jaktförordningen får länsstyrelsen förordna att beslut enligt förordningen ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen,

BESLUT

Datum
2020-12-09

Ärendenummer
218-6888-2020

oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Naturvårdsverket har genom beslut (NV-04663-19) delegerat rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till bland annat Länsstyrelsen i Kronobergs län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2022.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (NFS 2010:15).

RIKTLINJER FÖR FÖRVALTNING AV STORA ROVDJUR

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt:

"från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åthydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder"

INFORMATION

STRAFFBESTÄMMELSER

Jakt som bedrivs i strid mot föreskrifter och villkor i detta beslut sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

AVLYSNING

Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på vår hemsida (www.lansstyrelsen.se/Kronoberg).

Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-22 37 888.

AVRÄKNING AV PÅSKJUTET LODJUR

Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att lodjuret skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att lodjuret inte skadats.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter lodjur är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

JÄGARREGISTRET

Anmälan till jägarregistret kan göras via:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

LÄNSSTYRELSENS SMS-TJÄNST

SMS-tjänstens syfte är att snabbt kunna meddela jakttagare om kvarvarande tilldelning och avlysning för att minska risken för överskjutning.

Anmälan till SMS-tjänsten görs på Länsstyrelsens webbplats:
<https://www.lansstyrelsen.se/kronoberg/>

ANMÄLAN AV FÄLLT ELLER PÅSKJUTET LODJUR

Anmälan görs till Länsstyrelsens nummer: 010-22 37 888.

Vid anmälan ska följande uppgifter anges:

- Skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- När djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- Var djuret fällts eller påskjutits (koordinater eller en plats som går att återfinna på karta 1: 100 000),
- Djurets kön (om det fällts).

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsperson kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

BESLUT

Datum
2020-12-09

Ärendenummer
218-6888-2020

FÖRSÄLJNING AV LODJURSSKINN

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post- och Inrikes Tidningar, Smålandsposten, Växjöbladet Kronobergaren, Smålänningen och Vetlandaposten. Sakägare anses delgivna 14 dagar efter beslutsdatumet. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Kronobergs län, Kungsgatan 8, Växjö samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

NI KAN ÖVERKLAGA BESLUTET

Se bilaga med överklagandehänvisning.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslutet har fattats av avdelningschef [REDACTED] med naturskyddshandläggare [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen har enhetschef [REDACTED] och länsjurist [REDACTED] medverkat.

SÅ HÄR HANTERAR LÄNSSTYRELSEN PERSONUPPGIFTER

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

KOPIA TILL

Naturvårdsverket

Kronobergs läns viltförvaltningsdelegation

Länsstyrelserna i södra rovdjursförvaltningsområdet

Jordbruksverket

Polismyndigheten

Skogsstyrelsen

Alvesta kommun

BESLUT
Datum
2020-12-09

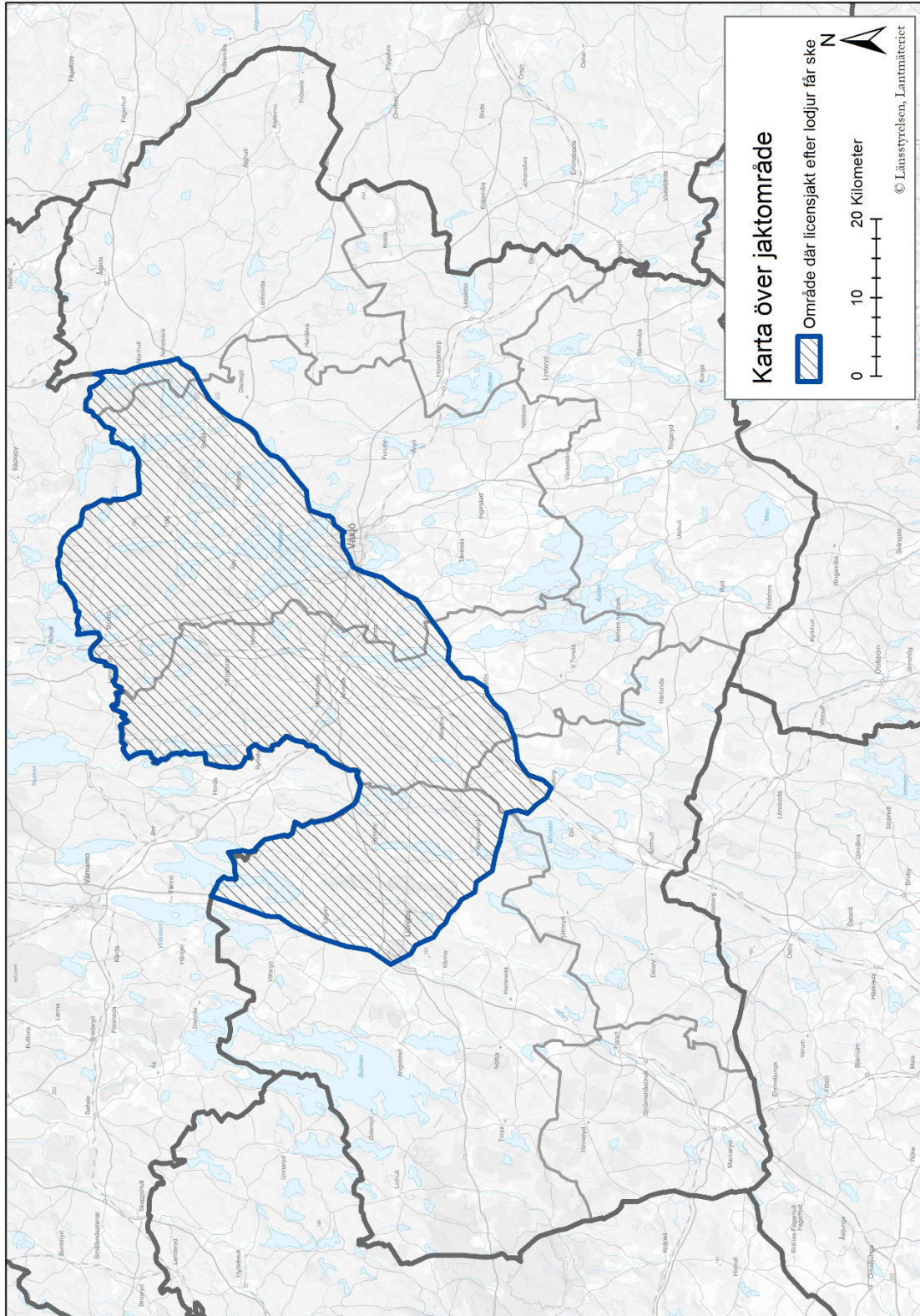
Ärendenummer
218-6888-2020

Ljungby kommun
Växjö kommun
Älmhults kommun
Uppvidinge kommun

BILAGOR

1. Karta över jaktområdet
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

BILAGA 1

Bilaga 2

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

NI KAN ÖVERKLAGA BESLUTET

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten i Luleå.

HUR ÖVERKLAGAR VI BESLUTET?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Kronobergs län antingen via e-post; kronoberg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 Växjö.

TIDEN FÖR ÖVERKLAGANDE

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

ERT ÖVERKLAGANDE SKA INNEHÅLLA

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

OMBUD

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

BEHÖVER NI VETA MER?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, kronoberg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 70 00. Ange diarienummer 5936-2020.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.